

Oponentský posudek

Písek a jeho společenské elity před 1. světovou válkou (1880-1914)

Bohumír BERNÁŠEK

Bakalářská práce, FFUK, Praha 2010

Bohumír Bernášek se ve své práci zaměřil na problematiku fungování obecní samosprávy a formování společenských elit v Čechách v období před první světovou válkou, přičemž svůj výzkum regionálně vymezil na jihočeské město Písek. Práce je rozdělena do tří hlavních bloků. V prvním z nich se autor zabývá obecnými otázkami vzniku a fungování obecní samosprávy, vysvětluje mechanismus obecních voleb a směřuje pro účely své práce k definici komunální elity. Ve druhé části přistupuje k popisu zkoumaného regionu- města Písku k roku 1880, soustředí se především na jeho populační základnu, stav průmyslu a živností a na funkci obecního úřadu. Poslední část práce se věnuje personální rekonstrukci a analýze městského zastupitelstva v Písku, na něž nahlíží jako na základ píseckých společenských elit.

Lokální elity v českých zemích před první světovou válkou představují dosud minimálně zpracovanou problematiku, samotná volba tématu si proto bezesporu zaslouží ocenění. Absence formálních vývojových modelů a případových studií jiných českých měst, ze kterých by bylo možné při strukturování práce vyjít, se odrazila v celkové koncepci práce a vyžádala si poměrně rozsáhlý metodologický vstup. Autor zde prokázal dobrou orientaci v problematice a solidní znalost odborné literatury i nejnovějšího výzkumu. Zatímco popis fungování obecní samosprávy a především volebního mechanismu do obecních zastupitelstev v první části práce si vyžádal podrobnou analýzu značného množství různých právních regulativů, při rekonstrukci píseckých elit autor zhodnotil informace získané z řady regionálních archivních fondů (SokA Písek, SOA Třeboň).

Za největší přínos práce lze označit její třetí část- rekonstrukci jádra píseckých společenských elit na základě členství v obecním zastupitelstvu v letech 1882-1907. Analýzou tohoto reprezentativního souboru došel autor k velmi zajímavým a z hlediska dalšího zkoumání zcela zásadním skutečnostem, které se mu podařilo velice dobře interpretovat v širším kontextu českých zemí. Autor přesvědčivě vyargumentoval především otázku stability či omezené cirkulace v rámci písecké komunální elity (kontext příbuzenských vztahů a nastavení mechanismu obecních voleb- s. 73.-74, s volebním mechanismem spjatá i otázka

„reprezentativnosti“ elity jako takové s. 62-63), provedl profesní analýzu členů zastupitelstva (vysoký podíl učitelů a profesorů v obecním zastupitelstvu v souvislosti s rozvíjejícím se školstvím s. 71^{*}), za nejcennější však považují údaje o podílu představitelů obecního zastupitelstva na správě místních finančních institucí – městské spořitelně a Občanské záložně (otázka provázanosti elit s. 65-70). Autor si velice dobře uvědomuje, že právě ve zkoumání vazeb mezi komunální elitou a dalšími významnými píseckými subjekty (Pivovar právovárečného měšťanstva, dozorcí městská kuratoria, spolky apod.) leží východisko k dalšímu výzkumu a k bližšímu poznání píseckých společenských elit.

Pokud by z pozice oponenta měly být zmíněny prvky, které by mohly stát v cestě pozitivní recepcce předložené práce, soustředily by se na její druhou část. Ve svém pojednání o městě Písku autor vedle dalších informací prezentuje značné množství číselných údajů (počty obyvatel podle pohlaví, gramotnosti, náboženství, profesí, zdravotně postižených, počty hospodářského zvířectva, počty domů apod s. 40-41). Nejenže výčet těchto údajů nepůsobí příliš plasticky, bez zasazení do bližšího kontextu, bez komparace s údaji z jiných měst, neposkytuje ani dle mého názoru informaci žádoucí hodnoty. Totéž platí o konkrétním vyčíslení obecního majetku a nebo hospodaření písecké spořitelny, kde se autor rovněž omezil na holá čísla (s. 42, 44, 45, 48,49). Dalšími drobnými připomínkami či návrhy k zamýšlení jsou: otázka profesní struktury městského zastupitelstva (stavitelé zařazení mezi inteligenci? s. 71), možnosti číselného zpracování tabulky 7- 11 (demonstrace provázanosti elit s. 66-70).

Velmi dobře si však uvědomuji, že výše uvedené návrhy přesahují nároky, kladené na bakalářskou práci a jsou míněny pouze jako impuls pro další studium problematiky. Celkově se jedná o velmi zdařilou bakalářskou práci, kterou doporučuji k úspěšné obhajově, dle mého názoru zasluhuje hodnocení *výborně*.

Mgr. Barbora Štolleová